

KAKO DOMAĆINSTVA POSTAJU PROZJUMERI?

Subotica, 2025.

Ovaj flajer je namenjen vlasnicima porodičnih kuća, ali i svima onima koji su zainteresovani za izgradnju solarne elektrane ili žele da saznaju više o mogućnostima korišćenja obnovljive energije u domaćinstvima, tj. solarnih panela.

Nadamo se da će vas ove informacije podstaći kako možete uštedeti, doprineti čistijoj i zdravijoj životnoj sredini, smanjenju zagađenja i emisija CO₂ i postati deo pokreta u kome učestvuju građani kao akteri u proizvodnji zelene električne energije za sopstvene potrebe.

Kroz ovaj insert/flajer pokušaćemo da objasnimo šta vam je potrebno kako biste postali vlasnik solarne elektrane na krovu porodične kuće i počeli da ostvarujete uštede kroz manje račune za električnu energiju, kako funkcioniše obračun za prozjumere, i koji su konkretni koraci ka sticanju statusa "kupca-proizvođača- prozjumera" i upisu u registar prozjumera. Tu su i državne subvencije koje mogu značajno smanjiti troškove instalacije, a takođe i novine u Zakonu o energetici koje će direktno uticati na prozjumere.

Ukoliko domaćinstva pravilno dimenzionišu svoje solarne elektrane i delimično prilagode svoje navike potrošnje (troše energiju u trenutku kada solarna elektrana istu proizvodi), investicija u solarnu elektranu može biti izuzetno isplativa.

Ministarstvo rudarstva i energetike, zajedno sa lokalnim opštinama i gradovima, obezbeđuje subvencije za građane koji žele da izgrade solarne elektrane. Maksimalna subvencija iznosi do 50% troškova, odnosno do 420.000 dinara, što značajno može da olakša početnu investiciju.

Domaćinstva, na krovove porodičnih kuća, mogu postaviti solarnu elektranu maksimalne snage od 10,8 kW, što može pokriti godišnju potrošnju do okvirnih 12.000 kWh.

Krov vaše porodične kuće je mesto koje će pretrpeti izvesne izmene postavljanjem solarnih panela. Važno je da se krov pregleda, obzirom da ćete na njega postaviti panele koji tu treba da stoje sledećih najmanje 25 godina. Svako skidanje i ponovno postavljanje panela će izazvati dodatne troškove, te je zbog toga važno da na samom početku krenete u izgradnju solarne elektrane na pravi način.

Konkretni koraci ka sticanju statusa “kupca-proizvođača” i upisu u registar prozjumerera

Nije potrebno obilaziti šaltere već se sva **potrebna dokumentacija dostavlja elektronskim putem**, odnosno, putem e-maila.

Najčešća praksa je da kompanije za izgradnju solarnih elektrana preuzimaju i upravljanje dokumentacijom, tako da izgradnja solarne elektrane bude realizovana po sistemu „ključ u ruke“. Izvođač radova isključivo može biti kompanija koja se bavi prodajom i ugradnjom solarnih panela i poseduje sve neophodne licence za izvođenje ove vrste radova.

Po izvršenju procene uslova i potreba za električnom energijom u domaćinstvu, kompanija radi analizu i pravi predlog projekta izgradnje i potrebne opreme za solarnu elektranu. Sama izgradnja solarne elektrane traje jedan do 2 dana, u zavisnosti od veličine.

Nakon izgradnje proizvodnog objekta, **izvođač radova će vam izdati dokument – Potvrda o usklađenosti instalacija kupca-proizvođača sa uslovima priključenja**. Ovaj dokument sadrži potpisanu i pečatiranu izjavu izvođača radova o proizvodnom objektu i parametrima solarne elektrane. Prateća dokumentacija koja se prilaže uz ovu Potvrdu su i atesti za ugrađenu opremu i uređaje, izveštaji o sprovedenim ispitivanjima sistema, električne šeme proizvodnog objekta koje takođe obezbeđuje izvođač radova.

Nakon dobijanja **Potvrde o usklađenosti i prateće dokumentacije**, sve zajedno se dostavlja EPS-u, elektronskim putem, u zavisnosti od geografske lokacije solarne elektrane.

Zatim vi, kao vlasnik solarne elektrane (ili lice koje ćete ovlastiti za ove potrebe), podnesete **Zahtev za prilagođenje mernog mesta**.

Ovaj Zahtev takođe podnosite EPS-u, elektronskim putem, u zavisnosti od geografske pripadnosti objekta.

Nakon slanja zahteva, dobićete odgovor EPS-a sa zakazanim terminom za prilagođenje mernog mesta. Radnici EPS-a obezbeđuju beznaponsko stanje na mernom mestu (privremeno isključuju objekat sa mreže), skidaju zaštitne plombe i demontiraju merni uređaj, odnosno, strujno brojilo.

Staro strujno brojilo je neophodno zameniti zato što je bilo instalirano jednosmerno brojilo. **Sada kada proizvodite struju, potrebno je dvosmerno brojilo** koje će meriti preuzetu i isporučenu električnu energiju, a na osnovu čega će se vršiti dalje neto merenje električne energije.

Strujna brojila se, takođe, kupuju i ugrađuju od strane ovlašćenih i licenciranih pravnih lica za ovu delatnost, ali najčešće to rade radnici EPS-a.

Nakon ugradnje dvosmernog brojila, izvođač radova izdaje potvrdu o ispravnosti uređaja i instalacija, kao i potvrdu o usklađenosti sa propisima i standardima. Vlasnik solarne elektrane predaje dokumentaciju radnicima EPS-a, nakon čega se uređaji plombiraju i objekat se ponovo priključuje na mrežu.

U skladu sa *Zakonom o energetici*, neophodno je potpisati *Ugovor o preuzimanju mernih uređaja, merno-razvodnih ormana, priključnih vodova instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu* sa EPS-a.

Ugovor se potpisuje na licu mesta i predaje radnicima EPS-a, ili se potpisuje naknadno i šalje elektronskim putem, u zavisnosti od geografske lokacije.

Važna novina u Zakonu o energetici koja će direktno uticati na prozjumere

Ukinuće se neto merenja za prozjumere u kategoriji domaćinstava. Svi koji su sada prozjumeri imaju neto merenje do kraja veka svojih solarnih elektrana. Svi koji steknu uslove da postanu prozjumeri do 31. decembra 2026. takođe će imati neto merenje. Ali, svi koji takav status steknu posle 31. decembra 2026. neće imati neto merenje. Kakav će onda obračun imati prozjumeri u sektoru domaćinstva ostaje da se vidi, ali bi tak obračun mogao biti nepovoljniji od trenutnih uslova.

Šta je NETO merenje?

Za razliku od krajnjih korisnika kojima se struja obračunava po principu utrošene električne energije, prozjumerima se električna energija obračunava po principu neto-merenja. Neto-merenje podrazumeva da se plaća samo neto utrošena električna energija (razlika između preuzete i isporučene električne energije) – otuda i naziv neto-merenje.

Proračun približne cene solarne elektrane proizilazi iz željene snage ovog proizvodnog objekta.

Kada se računa cena solarne elektrane, važi pravilo da je instalisani kilovat snage kod veće elektrane jeftiniji nego kod manjih. Razlog tome je što je najveći varijabilni deo cene elektrane u solarnim panelima i pretvaraču (koji je najskuplji pojedinačni deo elektrane), dok se sve ostale komponente, na manje-više isti način, instaliraju u okviru svakog sistema.

U praksi, to znači da se najčešće cene solarne elektrane, po principu „ključ u ruke“, trenutno kreću u rasponu od 1000 do 1200 evra po instalisanom kilovatu snage.

Većina informacija je uzeta sa strane <https://prozjumer.rs/>

**CEKOR, Korzo 15/13,
24000 Subotica,
www.ckor.org**

Ukoliko do sada niste, pogledajte kako možete brzo da izračunate veličinu vaše solarne elektrane.

PRIMER ELEKTRANE OD 7 KW

- **7kW x 1000 evra = 7000 evra**
- **7kW x 1200 evra = 8400 evra**

Znači, za elektranu od **7 kW**, cena se kreće u rasponu **od 7000 do 8400 evra**, ali najverovatnije će taj iznos biti u rasponu **od 7500 do 8000 evra**.

Tačnu cenu elektrane ćete dobiti od kompanije za koju se budete odlučili da vam izgradi solarnu elektranu.